

Шочмо эл, порылык да чын верч!

20-шо (3616) №,
2023 ий 19 май,
кугарня.

Будь готов!

Ямде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Эн уста, ушан да чолга

Авторын фотожо.

Туныктышо ден воспитатель-влак изи нбога ден тунемше-шамычлан кажне кечын у шинчымашым, пайдале ой-канашым пуат. Тудын дене пырля чон шокшыштым пӧлеклат. Поро шомак, ныжылге шинчаончалтыш дене ўдыр-рвезе-влакым шинчымаш тўня дек утыр лишемдат. Шулдырыштым шаралташ полшен, у кўкшытыш чонешташ таратат, чын корно дене виктарат. Лач тыгай туныктышо ден воспитатель-

влакым кодшо арнян М.Шкетан лўмеш Марий драме театрыште саламланыт, педагогике мастарлык республикысе конкурслам иктешленыт. «Идалыкын туныктышыжо» лўмым Юрино район Марьин школышто биологийым да химийым туныктышо В.В.Дружинина сулен. «Уста марий туныктышо» конкурсышто Оршанке район Нужавлак школышто марий йылмым да литературым туныктышо Л.М.Пирогова

ойыртемалтын. Волжск оласе 23-шо номеран «Кораблик» йочасадын воспитательже «Идалыкын воспитательже» конкурсышто сеҗен. «Сердце отдаю детям» конкурсышто Республикысе йоча да самырык-влаклан технике усталык рўдерын педагогшо Н.В.Шаропин ончылно лийын. Сеньше-влакым снимкыште уждыда. Нуно всероссийский конкурслаште республикнан чапшым аралаш тўналыт.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Пагалыме лудшына-влак, 2023 ийын кокымшо пелыйжылан подпискым ышташ ваикыза. «Ямде лий» газетлан

почто отделенийште,
podpiska.pochta.ru сайт полшымо
дене возалташ лиеш.

ПОДПИСКЕ

Индекс – П4696.

Ак – 403 тенгеат 32 ыр.

Подпискым ыштыше-влак коклаште **лотерей** модыш эртаралтеш. Квитанцийым редакцийышке колтыман.

Рекламе.

Латкокут гыч эн сай

3-шо номеран Медведево школын «Орлята» кадет командыже (снимкыште) «Москва. Май. Победа» IX военно-патриотический слёттыш миен. Шукерте огыл тушеч сенымаш дене пörтылыныт. Латкок команде кокла гыч визитный картычке, строй дене коштмо конкурслаште, спорт тагасымашлаште сеныше лийыныт. Кугу Ачамланде сарлан пöлеклалтше викториныште кокумшо верыш лектыныт. Йоча-влак личный первенствыштат ойыртемалтыныт.

– *Слёттым эртарымаш поро йўлаш савырнен. Тыгай ваи-лиймаш-шамычлан көра элын ончыкылык аралышыже-влак коклаште кыл пөкыдемеш. Кадет-шамычын сенымашышт – наставникыштынат лектышышт*, – ойлен 3-шо номеран Медведево школын директоржо Л.Чугунова.

Марий Эл Республикысе МВД-н пресс-службыжын уверже почеш.

Огына мондо

Кугу Ачамланде сарыште сенымашлан 78 ий теме. Шочмо элым аралаш Кокласола ял гыч ятыр ен каен, но шагалже мөнгеш пörтылын. Нунын коклаште кугезе кочам Василий Сергеевич Краснов лийын. Германий марте миен шуын.

Лач тушто,
й о т
мландыште,
увер деч
п о с н а

йомын. Тиде 1945 ий ма-йыште лийын. Ме кугезе кочанам эре шарнена. Нигунам огына мондо.

Саша ИВАНОВ.
Морко, Коркатово.

19 май – Пионерийын шочмо кечыже.

Пионерийлан тауштат

Пырля тунемме йолташем-влак дене пионер организаци-ийн эртыме корныжым школысо тоштерыште шарналтышна. Школышто икымше пионер отрядын ышталтмыже, икымше вожатый Нина Бакулина нерген утларак пален нална. Кодшо курымын 70-80-ше ийлаштыже школышто пионер толкын виян пашам ыштен. Вожатыйлан Г.С.Свечникова тыршен. Школ тоштерым почмаште Галина Сергеевна надырже мот-коч кугу. Класс вуйлатышы-на З.Н.Шубинан ойлымыж почеш, барабан да горн дене шоктышо отряд лийын. Районышто, республикыште эре ойыртемалтын.

Ксения КОРНИЛОВАН сүретше.
Волжский, Пöтъял.

«Артек» йоча лагерьыште канаш пүтөвкым сепен налын. Кугыен-влак кызы-тат пионерийлан тауштат.

Даниил БОЧАРОВ.
Кужэнгер, Конганур.

Российысе увер

Самырык серызе-влаклан «Территория сказок» всероссийский сылны-мут конкурсым увертареныт. Легенде, миф негызеш онгай верла нерген йомакым рушла возыман да **knigotvorenie.ru** сайтыш **25 май марте** колтыман.

Йоча да самырык-влакын «Движение Первых» российысе толкы-нышт «Экосистема» всерос-сийский конкурсым эртара. Тушко **14-17 ияш** ўдыр-рвезе-влак ушнен кертыт. Тўрыс увер – **рдш.рф** сайтыште.

Мураш йоратеда,
7-13 ияш улыда? Тугеже «Детская Новая волна-2023» всероссийский конкурсышко ушныза. Отборочный турыш-ко логалаш манын, **newwave-junior.eu** сайтыш йодмашым колтыза. Юл кундем федерал округышто ильше-влаклан тудо **25 майыште** **Озан олаште** эртаралтеш.

Марий Элысе увер

Роспотребнадзорын республикысе управлени-йыштыже да Гигиене да эпидемиологий рўдерыште пудий энцефалит шотышто шокшо линий **26 май марте** пашам ышта.

Лекше йодышлам **8 (8362) 68-19-44, 68-19-57, 8-800-707-61-77** номерла дене йынгыртен рашемдаш лиш.

3 июнышто Волжский район Кугу Корамас школышто «Чоткар тукым улына» республикысе краеведений лудмаш эртаралтеш. Шымлыме пашам возыман да тезис ден презентацийым, йодмашым **moskva-77@inbox.ru** адрес дене электрон почтыш **27 май марте** колтыман.

17 майыште Йошкар-Олаште **Марий Эл Республикысе калык-влакын Келшымаш пör-тыштым** почыныт. Тудо Ленин проспект, 26-шо номеран пörт адрес дене верланен.

Эртыкым шымлат, кызытсым жаплат

Ко калыкын, тукымын, егын эртыме корныштым шымла, тудо шочмо кундемжым пагала да акла. Республикысе марий тўвыра рўдер «Ший талешке» шымлыме паша краеведений конференцийым лач тыгаяк шонымаш дене ий еда эртар. Тений тудо луымшо гана лийын да просветитель, фольклорист, этнограф, туныктышо Тихон Ефремовын шочмыжлан 115 ий теммылан пөлеклалтын. 12 майыште Морко район Унчо селасе тўвыра пörтышкө калык лыг погынен. Волжский, Марий Турек, Морко, Кужэнгер, Медведево районла, Йошкар-Ола, Татарстан кундем гыч ўдыр-рвезе-влак уста туныктышо, вуйлатыше, школ нерген шымлыме пашашт дене палдареныт. Украинаштыште эртаралтше спецоперацыйыште Шочмо элым аралыше салтак, иза, ача-шамыч нерген шинчавўд йөре кугешнен каласкаленыт. Чылаже 32 паша аклалтын.

«Туныктышо – наставник да йолташ» тагасыште 11-14 ияш-влак коклаште Кужэнгер район Шўдымарий школ гыч Даша Родионова сенгышыш лектын. Диплом ден кубокым Республикысе марий тўвыра рўдерын вуйлатышыже, Марий Эл Кугыжаныш Погынын депутатше Н.В.Пушкина, В.М.Васильев лўмеш йылмым, сылнымутым да историйым шымлыше марий шанче институтын вуйлатышыже Л.Я.Григорьева кучыктеныт (снимкыште).

Авторын фотожо-влак.

15-18 ияш-влак коклаште И.С.Палантай лўмеш тўвыра да сымыктыш колледжын Национальный сымыктыш гимназийжын тунемшыже Полина Бирюкова ойыртемалтын. Ты школынак тунемшыже Даша Юрьева «Герой землякна-влак» тагасыште икымше лийын. 11-14 ияш-влак коклаште Марий Турек районысо С.Р.Суворов лўмеш Сысоево школ гыч Александра Орлова сенгышыш лектын.

Волжский район Упшер школынак тунемшыже Даша Фадеева «Уста туныктышо, школ вуйлатыше» пашаж дене Гран-прим сенен налын (снимкыште – туныктышыж дене пырля). Тудо туныктышо да вуйлатыше В.А.Аникин нерген палдарен.

– Василий Аникич нерген шымлыме пашам возаш туныктышем Надежда Борисовна Степанова темлен. Эн ончыч школ архивлан эвтертенам. Уныкаже, тунемшыже-влак дене вашлийын кутыренам, фото-влакым погенам. Василий Аникич нылле ийым туныктымо пашалан пуэн, – оила Даша.

Е.ИВАНОВА.

«Айдеме чон – кавасе шўдыр»

15 майыште Морко районышто марий серызе, журналист, Марий Эл Республикысе тўвыран сулло пашаенже Ю.П.Русановын шочмыжлан 55 ий темме лўмеш ятыр мероприятий эртаралтын. Тушко Юрий Петровичын родо-тукымжо, йолташыже, пырля пашам ыштыше, тунемше ден туныктышо-влак погыненыт. Йошкар-Ола гыч толшо уна-шамыч эн ончыч Немчысола шўгарлашке пуреныт, чолга меръенгым порын шарналтеныт. Умбагыже корно серызын шочмо Нурўмбал ялышкыже шуйнен. Тушто Ю.Русановын кресавеже, пошкудыжо-влак шочмо сурт ончылныжо шокшын вашлийыныт. Вара Зеленогорск школышто шарныктыш онга ончыкыжо пеледышым пыштеныт.

Поэтын сылнымутшым йöратыше-шамыч «Айдеме чон – кавасе шўдыр» районысо поэзий конкурсышко ушненыт. Тунемше-влак коклаште 1-ше номеран Морко школ гыч Анна Яковлева сенгышыш лектын. Кожлаер школынак тунемшыже Дарья Бочкарёва кокымшо лийын, Унчо школ гыч Александр Фёдоров – кумшо. Нуным снимкыште ужыда. Сенгыше ден участник-влаклан чапле пöлекым кучыктеныт. Конкурс деч вара сылнымут да театр мастер-класлаште мастарлыкштым вианденыт.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Авторын фотожо.

Вүдын вийже кугу

«Шомакын вийже кугу» манын каласыме ойым чылан паледа. Кушкылыш вүдым шавыме годым поро я уда мутым ойлен, тудлан тўзланаш полшаш але, мөнгешла, чаракым ышташ лиймым кылында! Оршанке школын 11-ше классыштыже тунемше Виктория Домрачева (снимкыште) тидын нерген «Изучение передачи водой энергии слов при прорастании семян» шымлыме пашам возен. Тудлан биологийым да химийым туныктышо И.А.Максимова полшен. Удыр «Ямде лий» газетын лудшыжо-влакланат палдараш кумылангын.

– «Вүд – тиде илыш», – ойлат калыкыште. Тудын деч посна янлык, кушкылат, айдедат илен огыт керт. Тамже, пушыжо, тўсшө уже гынат, вийже моткоч кугу. Тўрлө уверым шарнен кодын, арален да шаркален кертеш.

Ожнысо калык арам огыл вүд дене тўрлө йўлам шуктен, – ойла Виктория.

Япон шанчыен Эмото Масару тўрлө шомакым ойлымо годым вүдын молекулжын кузе вашталтмыжым шымлен. Тидым шотыш налын, химий предметлан шўман Виктория вүдын вийжым тергаш кумылангын. Кум атым ямдылен. Икымшышке вич поро шомакым (мутлан, сай, поро, тау да молат) возен. Кокым-

шышко – удам (шыде, окмак, осал да молат). Кумшыш нимом серен огыл. Кажне атыш латвич шемшыдан, вич кияр, кок кавун кичкылам пыштен. Вара возымо мутшамычым ойлен, атыш вүдым ешарен да окналондемыш шынден. Тыге лу кече почела кичке-влак дене кутырен. Мучаште нунын нерештмыштым тагастарен.

Фотом еш архив гыч налме.

– Могай иктешлымаи? Икымше атысе кичке-влак кокымшо деч писынрак нерешталтыныт. Кумшо атысе нөшмө-шамыч йөршеш вараш кодынтыт. Тиде йөн дене меат авам дене пайдаланена. Тыландат темлена. Кушкыллашке вүдым шавыме годым поро шомакым каласаш мондыман огыл, – ойла удыр.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Йоратыме пагыт

Окна ончылнем пўртўс койын вашталтеш: кайык-влак чолган мурат, энер-шамыч шоргыктен йогат, пушенгыла ужаргеныт, кече утларак шыратен онча. Чыла тиде шошо! Шошо – эн йоратыме пагытем. Мыят тыгодым шочынам. Сылне пўртўсым кечыгут эскерен кертам.

Валерия ИВАНОВА.

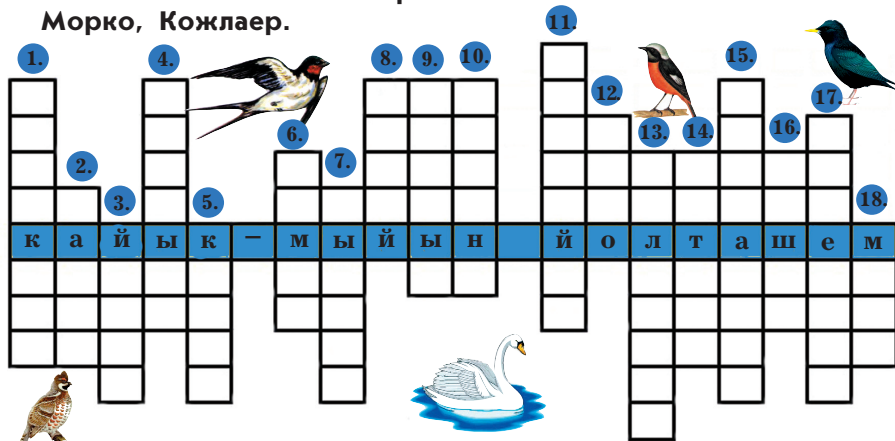
Медведево, Руэм.

Кроссворд Кайык-влакым марлашке кусарыза. Кўшыч ўлыкө:

1. Ласточка.
2. Ястреб.
3. Лебедь.
4. Чайка.
5. Гусь.
6. Сова.
7. Скворец.
8. Жаворонок.
9. Коршун.
10. Журавль.
11. Горихвостка.
12. Утка.
13. Перепел.
14. Кулик.
15. Индюк.
16. Дятел.
17. Сорока.
18. Рябчик.

Макар ИВАНОВ.

Морко, Кожлаер.

«Образований» национальный проектн «Успех каждого ребёнка» федерал проектше почеш «Лучшее мероприятие школьных лесничеств» республикысе конкурс **22 сентябрь марте** эртаралтеш. Тўрыс увер – vk.com/debc_rme тўшкаште.

Сылне май

Утыр сылне пагыт – май: Кече шыргыжын чўчка, Пўтынь мландым ава гай Кечыйолжо ден вўчка. Кўшнө – канде йырымваш, Мланде волгыдо, яндар. Сылне ший пеледышат Сад-пакчаште, ой, мыняр! Вуй ўмбалне кайык-влак Сылне мурыштым мурат. Кайыклудо, комбо-влак Шочмо элышке вашкат. Ломбо ошын вел коеш, Тамлын-тамлын ўпшалтеш. Сиреньжат пеш шыргыжеш, Тамле пушым шаралеш.

Настя МИХАЙЛОВА.
Волжский, Кугу Корамас.

Тургым жап лишемеш

9-11-ше класслаште тунемше-влаккан тургым жап лишемеш. Вашке ЕГЭ ден ОГЭ-м кучаш тўналыт. Ты пагыт выпускникым веле огыл, ача-ава-влакымат тургыжландара. Психологий да педагогике, медицине да социальный польшым пуышо «Детство» рўдерын педагог-психологшо Л.А.ГЛАЗКОВА неле йодыш-влакым лончылаш полша да ой-кагашым пуа.

– *Любовь Антоновна, экзамен деч ончыч тургыжланымашым кузе корандыман?*

– Экзамен илышын ик тургымашыже манын, ача-ава, йоча-влак умылышаш улыт. Тудым кажне тунемше кучен кертеш. Ты пагытыште ласкарак лияш тыршыман: кажне кечын, экзамен нерген шонен, чоным туржман огыл. Шкалан ўшаныше ег-влак дене утларак кутырыман. Чон шижмашым, шонымашым ача-авалан луктын каласыман. Эрым зарядке гыч тўналаш сай. Спорт секцийышкат возалташ лиеш. Спорт дене кылым кучымаш тургыжланымашым корандаш полша.

– *Койыш-шоктыш дене йоча-шамыч тўрлө улыт. Экзаменлан ямдылалтме годым нунылан мом темледа?*

– Чынак, ик йоча экзаменлан ий мучко ямдылалтеш гын, весе тургым пагыт деч икмыняр кече ончыч тўналеш. Тыгак йочан кечывалым але йўдым ямдылалт кертмыжым шотыш налман. Тидым икшыве шке палем-

дышаш. Паша радамым кажне кечылан ямдылыман. Тыге сенымашыш изи ошкыл дене шуыда. Нелырак ужашым ондакрак тўналман. 40-50 минут тунеммеке каналтыман. Жапыштыже кочман, сайын малыман. Экзамен деч ик-кок кече ончыч иканаште шуко тунемман огыл: ужашын-ужашын ушештарымаш кужу жаплан шарналт ко деш. Материалым умылен лудман да шарныман. Чот тургыжланаме годым уло-уке шинчымаш уш гыч иканаште «ўштылалт» кертеш. Шуко йоча экзаменлан ямде гынат, шке вийжылан огеш ўшане. Тыгай годым книгаг ик жаплан өрдыжкө корандыман да яндар южыш каналташ лекман. Экзамен кечын школыш сайым шонен кайыман.

– *Экзамен годым ача-ава*

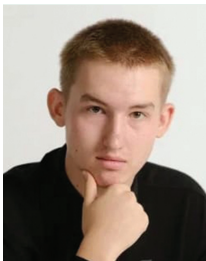
икшывылан тўн энертыш лийшаш.

– Тиде тыгак. Ача-аван ласкалыкше йоча дек кусна. Тургыжланымашым ончыктыман огыл. Нуно йочалан пример, польшкалыше, йолташ лийшаш улыт. «Тый кертат», «Мый тыланет ўшанем» шомак-влак дене икшывым лыпландарыман. Экзамен лишемме нерген чўчкыдын шарныктарыман огыл. Шке вийжылан ўшанаш кумылангыман. Шуко тунемме дене организмлан энгекем ыштен кертме нерген умылтарыман. Икшывын шинчымаш кўкшытышым шотыш налын, акым пуаш тыршыман. Кўкшө лектышыш шуаш толаштарыман огыл. Кеч-могай ситуацийыште энертыш лийман.

Тургыжланаме годым мом ыштыман:

- ✓ пөлем гыч лекман, леве вўдым подылман;
- ✓ кидым мушкындыш лу гана кормыжталман да луштарыман;
- ✓ шўлышым писын налман да эркын шўлалтыман;
- ✓ заданийым эркын лудман; окнаш але туврашыш 5-6 секундлан ончалман да йодыш-влакым уэш лудын лекман.

Альфред ЯКОВЛЕВ
(Йошкар-Ола):

– 11 ий шенгелан кодо. Ончылно илышын эше ик ужашыже – студент пагыт. ЕГЭ-м сайын кучымо да кўшыл тунемме тўнежыш тунемаш пуримо нерген шонымаш ушышто эре пөрдеш. Школышто келге шинчымашым пуат. Туге гынат ешартыш шинчымашым налме курсыш коштам. Тыге мыланем утларак ўшанле. Шканем ўшанем, сандене пешыже ом тургыжлане. Ойырымо предмет-влак дене ий мучко ямдылалтынам.

Айдемын уш-акылже – тўняште нимо дечын кугу вий!

М.РЫБАКОВ.

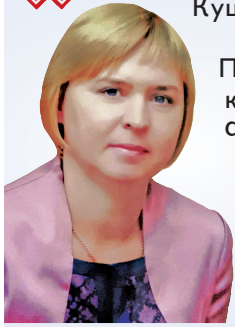
Ольга ГРИГОРЬЕВА
(Морко район):

– Мый кум икшыван ава улам. Кугурак ўдырем 11-ше классым тунем пытара. Кушко тунемаш кайышашым, могай предмет дене экзаменым кучышашым 8-ше класс деч вара рашемден. ЕГЭ-лан ондакак ямдылалташ тўналын. Экзамен лишемме семын тургыжланымыжым цотрак шижам. Кертмем семын польшым пуэм, кумылжым нўлташ тыршем. «Тый кертат» манын, чўчкыдын ойлем. Чарныде тунеммаш организмлан энгекем ыштен кертме нергенат мутланена. Пырля пўртўсыш лектына, каналташ жапым ойырена. Экзамен акырсаман огыл, илышыште тыгай тургым пагыт ятыр лиеш.

Лаштыкым Е.ИВАНОВА ямдылен.

6

вўдышō **О.Н.ВАСЕНИНА**
ямдылен.

Кўшыл категориян туныктышо, Россия Президентын грантшым кок гана налше, Россия Федераций общий образованийын почётан пашаенже, Йошкар-Оласе 21-ше номеран Семёновка школышто кугужаныш марий йылме урокым

«Пионерийын кечыже» темылан урок

1

Пионерын тўн законжо-влакым марий йылмыш кусарыза.

- 1.Пионер предан Родине.
- 2.Пионер держит равнение на героев борьбы и труда.
- 3.Пионер чтит память павших борцов и готовится стать защитником Родины.
- 4.Пионер настойчив в учении, труде и спорте.
- 5.Пионер – надёжный товарищ, уважает старших, заботится о младших, всегда поступает по совести.

2

Яра верлашке шомак-шамычым кусарен возыза.

1922 ий 19 май – Пионер организацийын _____ (день рождения). Тений _____ (ей) 101 ий темеш. Пионер-влакын шке организацийышт веле огыл, тыгак шке _____ (газета) лийын. Тудо «Пионерская правда» _____ (называется). 1929 ийыште «Артек» пионер лагерь _____ (открылся). Тушто эн сай _____ (пионеры) каненыт. «Артек» _____ (международный) кўкшытан лийын. «Орлёнок» лагерь Краснодар кундемшыте _____ (расположен).

3

Викторинысе йодыш-влаклан чын вашештыза.

- 1.Кō тыгай пионер?
- 2.Пионер организаций кунам шочын?
- 3.Тудо кōн лўмжым нумалын?
- 4.Тўн символжо ден атрибутшо могай лийыныт?
- 5.«Пионерская правда» газет могай ий гыч савыкталтеш?
- 6.Кō тыгай тимуровец? Тудо могай сомылым шуктен?
- 7.«Марш юных пионеров» мурым кōмыт возеныт?

4

Пионер герой-влак нерген уверым ямдылыза да пырля тунемме йол- ташда-шамычлан каласкалыза.

Зина Портнова, Валя Котик, Марат Казей, Лёня Голиков да молат.

5

Калыкмутын кокымшо ужашыжым келыштарыза да марий йылмыш кусарыза.

- А.Без друга
1) и на сердце вьюга; 2) всё не туго; 3) выиграешь бой.
- Б.Кто любит лгать,
1) ценный клад; 2) того нельзя за друга принять; 3) узнавай в три года.
- В.Дружба как стекло,
1) в лесу не найдёшь; 2) разобьёшь – не сложишь; 3) забыть её не спеши.
- Г.Для дружбы
1) и гуся утащат; 2) нет расстояний; 3) и волков не боится.
- Д. Крепкую дружбу
1) от недружбы не отличишь; 2) в лесу не найдёшь; 3) и топором не разрубишь.
- Е. Для друга
1) посмотри на себя; 2) и выдать тайну врага; 3) семь вёрст не околица.

6

Чын вашмутым ойрыза.

- 1.Пионер-влак кузе саламлалтыныт?
А.Салам. Б.Салют. В.Кидым кученыт.
- 2.Пионер организацийын тўн документше.
А.Положений. Б.Устав. В.Решений.
- 3.Отряд пионерлан мом пуэн?
А.Направлений. Б.Заданий. В.Поручений.
- 4.Дружинын (отрядын) тўн органже.
А.Сбор. Б.Слёт. В.Собраний.
- 5.Пионер организацийын символжо.
А.Совет. Б.Галстук. В.Барабан.
- 6.Школысо пионер организацийын органже.
А.Коллектив. Б.Дружине. В.Актив.
- 7.Пионер организацийын тўн органже:
А.Звено. Б.Отряд. В.Дружине.

7

Текстым лудса. Пионер-влакын могай модышышт нерген ойлалтеш, палыза.

Тиде модышым пионер-влак йōратеныт. Правильым Пермь кундемшысе Краснокамск район Мысы села гыч туныктышо шонен луктын. Ты модышым сарзе ен-влак дене пырля 1964 ий 23 февральыште икымше гана эрта-реныт. 1967 ий гыч тудо всесоюзныйлан шотлалтын. Тиде модышыш 3-8-ше класслаште тунемше-влак ушненыт.

8 Сўретым тўткын ончыза. Могай пионер пашам уждыда!

Серыш гоч йолташ

Йошкар-Оласе 53-шо номеран «Изи патыр» йочасадыште «Пост-кроссинг. Россия – ола-влакын элышт» проект-ым илышыш шын-дарена **(снимкыште)**. Моло йочасад-влакат тышке ушнат. Йоча-влак серыш полшымо дене Россия мучко йолташым кычалыт. Нунылан почмо кундемышт нерген каласкалат, марий калыкын историйже, йўлаж нерген возат, йочасадын илышыж нерген палдарат. Икте-весе фото-сўретым, модыш-влакым колтедат. Ты пашашке ача-ава-влакат ушнат. «Изи патыр» йочасадын нюгаже-влакын йолташышт Новосибирск, Южный-Сахалинск, Кисловодск, Ульяновск, Иваново олаштыште да Чечня Республикысе Урус-Мартан олшты улыт. Кажне серыш куаным пўлекла.

Посткроссинг – тиде вашла открытым але серышым кол-тылмаш.

О.В.КАЗАНЦЕВА.

20 май – Мўкшын тўнямбал кечыже.

Шоктыш талын
йынгыр йўк –
Кудывечыш лектым вик.
Ош пеледышыш
ончалыым,
Изи мўкшым
ужылдалыым.
Давид КУРОЧКИН.
Параньга, Матародо.

Сўретым чиялтыза.

Айста модына

Тиде модыш дене шогенат, йыр шинчынат модаш лиеш. Правилже тыгай: модаш тўналше «икыт» манеш, весе – «кокыт». 7 цифрыш шумек, «шымыт» олмеш «ГОП» манын ойлыман. Могай числаште 7 цифр вашлиялтеш, эре тыге манман. Мутлан, 14, 21 шымытлан пайлалтыт. Тыгай годымат «ГОП» манын ойлыман.

Модыш гыч ик ег лекмек, угычын шотлаш тўналман. Тыге модшо-влак эре шагале-мыт. Модмаште кў ик ганат йонгылыш ок лий, тудо сенгышыш лектеш.

Ребус

Палаш онгай

500 грамм мўйым погашлан мўкш омарта гыч пеледышыш 10 миллион гана чонештышаш. Мўкш ик кечыште 7 тўжем пеледышыш шинчын кертеш.

Электротулым аныклыза!

Алина САФИНАН
сўретше.
Морко, Шенше.

«Ямде лий» газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
 E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
 (документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
 (автор-влаклан)
 Сайтын адресше: yamdelii.ru

УЧРЕДИТЕЛЬ:
Марий Эл Республикысе
Культур, печать да
калык-влакын пашашт
шотышто министерстве.

 Газетым редакцийште
погымо да версталыме,
«Марий Эл Республикысе
Правительствын типографийже» ООО-што ямде
оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын
адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Кыл, информационный тех-
нологий да массовый коммуникаций
сферым эскериме шотышто федераль-
ный службын Юл кундем федеральный
округысо управленийыштыже регис-
трироватыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01335,
2021 ий 29 сентябрьште пуымо.

0+
Печатьш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

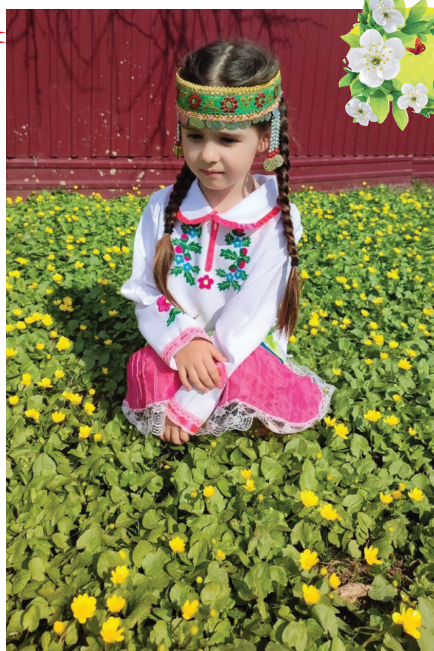
 Авторын да редакцийын шоныма-
шышт тўрлў лийын кертыт. Серыш-
влак мўнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.
Редакцийын да издательнын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый
Вийын 70-ше идалькысе урем, 20-шо пўрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс).

КОНКУРС

**Түрлө
түсан
шошо**

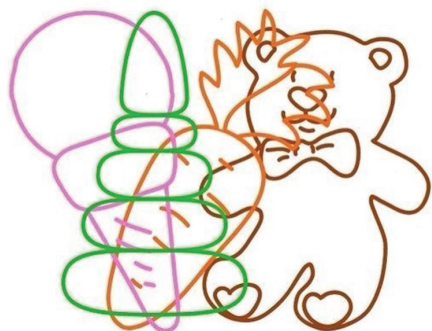
Аделина ГЛИМШИНА.
Башкортостан, Балтач,
Шавъяде.

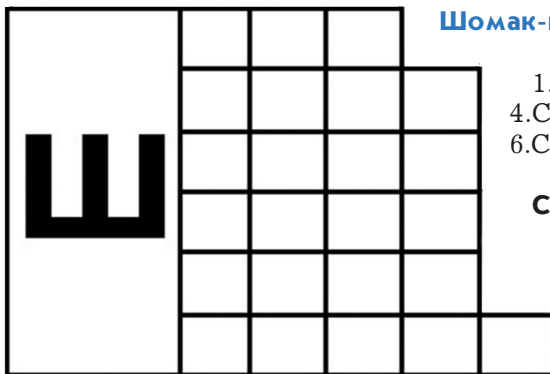
Валерия ЧЕРТУХИНА.
Звенигово, Эгервож.

Антон ИЛЫН.
Шернур, Изи Памаш.

**Сүретыште могай модыш-
влак шылыныт!**

**Шомак-влакым марий йылмыш
кусарыза.**

1. Осень.
2. Часы.
3. Овца.
4. Стоять.
5. Спички.
6. Скворец.

Ангелина МОЧАЛОВА.
Советский, Орша.

*Кайыжла чонешта,
ўшкыжла мўгыра.*
Тушто.

**Лыве-влак коклаште
шукшым кычалза.**

Мичу кум пачке чипсым налеш гын,
тудын 4 тенге кодеш. Вич пачкым
налеш шона гын, 20 тенге ок сите.
Мичун мыняр оксаже уло?

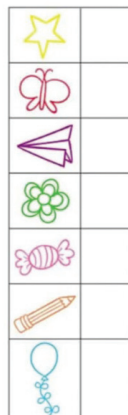
Калыкутым палыза.

дене

мўян.

**Шотлыза да клеткышке
возыза.**

